

Komentar in karta: 2/45

SLA V467.01 'vedro'

Danila Zuljan Kumar

1. Gradivo

Za pomen 'kovinska ali lesena posoda z ročajem', knj. vědro (é), je v rabi veliko različnih poimenovanj. V prekmurskem narečju prevladuje *vedro*, v prleškem *vedrica*, poleg te se pojavlja še leksem *kanta*. V dolenskem in srednještajerskem narečju je pogosto zapisano poimenovanje *ajmar*, v zadnjem ter njegovem kozjaškem podnarečju tudi *empar*, v rožanskem narečju se v arealu pojavlja *kibelj*, v podjunskem, obirskem in mežiškem *meltra*, v notranjskem *kalalnik* in *kalalo*, briškem *šeglot*, kraškem *štenjak*. Druga poimenovanja so: *kebel*, *kiblja/kib//la*, *golida*, *kanglja/kangla*, *kantlja*, *korec*, *kore*, *žehtar*, *vedrce*, *lempa*, *ejmpar/ajmpar*, *lambar*, *lampar/lempar*, *nalivalo*, *zajemač*, *škap*, *kombač*, *bedenj* in *vrč*.

Nekateri zapisovalci so v opombah nekatera poimenovanja podrobneje označili, npr. v T010 je zapisovano, da je *ajmar* 'vedro za molžo', v T022 je *empar* 'vedro za nositi vodo v hlevu', *kangla* 'vedro za nositi vodo na polje ter za mleko', *žehtar* pa 'posoda, v katero so molzli'. V T030 je *meltra* 'lesen škap z dvema ušesoma'. V T031 je *deža* 'višje leseno vedro za kisanje repe in zelja ter tudi za maslo in zabelo'. V T049 je *ajmar* 'kovinsko vedro za vodo', *vedrica* 'leseno vedro za vodo z enim ušesom', *žehtar* 'vedro za molžo in za hranjenje telet', *pomošnjica* pa 'vedro za hranjenje prašičev'. V T052 se *empar* nosi v roki, *vedrica* pa na glavi. V T063 je *šeglot* splošno poimenovanje, *kombač* se rabi le za vodo. V T072 je *kombač* 'vedro, v katero se molze'. V T109 se *kalalo* uporablja 'za zajemanje vode iz vodnjaka'. V T101 je *žehtar* 'emajlirana posoda za molžo', *golida* pa 'lesena posoda za molžo'. V T224 je *keblični korec* 'leseno vedro brez držaja za zajemanje vode'. V T300 se *polnik*, v T311 pa *polnjak* uporablja 'za zajemanje vode'. V T353 in T372 je *ajmar* 'pločevinasto', *vedrica* pa 'leseno vedro za vodo'.

2. Morfološka analiza

vedro < *vēdr-o 'posoda za/z vodo'

vedrica < *vēdr-ic-a

vedrnica < *vēdr-ьn-ic-a

vedrce < *vēdr-ьc-e

korec < *kor-ьc-ь < *kor-a 'skorja, lubje'

keblični korec < *(кѡбѡл)-it-ьn-ь-j-ь kor-ьc-ь ← *(кѡбѡл)-it-ь + *kor-ьc-ь

kore, nejasno, verjetno v zvezi s *kor-a 'skorja, lubje'

vrč < *v(ьrč)-ь ← lat. *urceus* 'vrč'